

взаимодействия индивидов, общения и иных форм социальных отношений происходит полагание значений и смыслов элементов действительности. Процесс обучения и воспитания являются по своему характеру социальной активностью личности, социальные нормы, значения элементов социальной действительности не постигаются в пассивном восприятии, но конструируются в процессе социальной интеракции. Конструирование объекта познания может иметь разные уровни: конструирование на уровне мыслительной деятельности (Ж. Пиаже) или конструирование объектов познания исходя из априорных предпосылок формирования теоретического аппарата (И. Кант), на основе биологических данных (Э. фон Глазерсфельд, У. Матурана, Ф. Варела и др.). Если признать, что объекты познания сконструированы, то возникает вопрос: не познаем ли мы свои собственные конструкции? Поэтому анализ механизмов конструирования знания является адекватным ответом на проблему установления объективной реальности.

Скловський Ігор Зіновійович

*Кандидат історичних наук,
доцент кафедри філософії*

Кіровоградського національного технічного університету

ПРОБЛЕМИ СОФІОЛОГІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕЇ – МОДЕЛЬ ПОСТНЕКЛАСИЧНОЇ МЕТАФІЗИКИ ІСТОРІЇ

Мета нашого дослідження у тому, щоб з'ясувати: в якій мірі метафізична рефлексія національної ідеї може призвести до її ренесансу. Ми передбачаємо, що позитивна відповідь, щоб бути повною та завершеною, можлива тільки тоді, коли у софіологічному сенсі продумані онтологічно-гносеологічні, трансцендентні та всі інші питання, пов'язані з суто софіологією, так і з експлікацією відповідної постнекласичної інтерпретації метафізики історії, як феноменальним буттям історичної нації.

Саме софіологія в імені власної нації, обґрунтовуючи «свій» етнонім, має всьому світові показати, що єдине та множинне є логічно необхідне буття Духу (Аристотель, С.Булгаков, М.Бердяєв, Г.Гегель, Р.Декарт, С.Кримський, Б.Паскаль, П.Юркевич). За словом історичних корифеїв, дух і є рятівна антиномія, оскільки єдине не може бути без можливого і потребує його відтворення як реальне, тобто саме те, що необхідне є теж дещо єдиним. Індуктивно-метафізичне, як духовне виявлення української ідеї, відображує моральну силу надії Добра, яку репрезентує духовна еліта, бо має тісні стосунки і національно-сучасного, і всесвітнього аспектів буття.

Треба чесно визнати, що в силу неоднорідності соціально-територіальних сукупностей сучасної України, фактично неможливо забезпечити повну та усебічну об'єктивність дослідження софіологічних проблем, коли перманентно загострюються взаємини носіїв різних типів національного духу. Але й цілком відмовитись від таких досліджень також неможливо, бо треба узгоджувати взаємини носіїв духу: патріотів, націоналістів, націо-нігілістів[1,с.38-41]. З'ясуємо ступінь впливу цих рис на розвиток вищих ідеалів відповідного етносу (В.Ф.Янукович) [2, с. 2-3]. Потім нас передусім цікавить, чи цей вплив, врешті-решт, позитивний, чи негативний. Оскільки в житті етносу присутні різні тенденції, які репрезентують метафізику духу та діалектичні колізії боротьби носіїв протилежних рис, треба з'ясувати, як саме ця боротьба відбувається – її наслідки (Л.М.Кравчук).

Зважаючи на те, що суспільна (в тому числі – національно-визвольна) боротьба здійснюється, навіть у космологічному сенсі, через зіткнення інтересів носіїв різних ціннісних орієнтацій (В.Андрущенко, О.Базалук, В.Бех, П.Гнатенко, Ф.Прокоф'єв, М.Стадник, І.Стогній...). Суверен-філософи проти всюдисущої цензури змушені були використати весь свій дипломатичний талант, навіть і свою езопівську мову. За власним маленьким мирком вони з'явили світу «світло» цивілізованої української ідеї, щоб конституціювати дух самостійної держави, - завжди народжувало еволюційні форми саморегуляції слов'яно-православного буття, спроможні на поступову реалізацію, але у душі власних метаморфоз «іншого світу». Схоластика класових чи націоналістичних детермінант у метафізиці національної ідеї тільки зараз не сприймається догматично, що довели наши сучасники все більш відверто й цивілізовано (М.Бахтін, В.Кремень, В.Лях, М.Мамардашвілі, Д.Табачник, В.Ткаченко, В.Окороков, В.Тишков, О.Халапсіс, Ю.Шабанова, С.Шевцов). Нібито динаміка національного буття ще за родо-племінних відносин обумовила кризу первісного суспільства, бо почала залежати від економічних детермінантів, обумовлюючи і в новітній час (другорядний) сенс ціннісно-цивілізаційних чинників, що зафіксувала навіть пасіонарна теорія етногенезу як природного ентропійного (В.Вернадський, Л.Гумільов, І.Пригожин) чи ноосферного зняття викривлення соціокультурного процесу.

Література:

1. Кремень В. Україна: проблеми самоорганізації: У 2-х т. / В.Кремень, Д.Табачник, В.Ткаченко. - К.: Промінь, 2003.-Т.І. Критика історичного досвіду.-384 с.
2. Президент України Віктор Янукович: «Я робитиму все, щоб не допустити розбрату». Підгот. О.Сищук//Віче. Журнал Верховної Ради України.-2011.-Березень.- №5.-С.2-3.